

Deliliğin derin sularında...

Emel ALTAY

Foucault'yu Sayıklamak rüyayla başlayıp rüyayla sonlanan bir roman. Okuru iki rüya arasında karakterlerinin peşinde şehirden şehre sürükleyen ve çok özel bir okur-yazar ilişkisine tanık olmamızı sağlayan etkileyici bir kurgu.

Patricia Duncker, ilk romanıyla ödülleri toplamakla kalmıyor, yarattığı son derece başarılı kurgu karakter Paul Michel ile ünlü Fransız düşünür ve yazar Foucault'yu mektup arkadaşı ve sırdaş yaparak, gerçekte kurgusalın sınırlarını kendine göre yeniden belirliyor. Asabi, eşcinsel, başına buyruk, açık seçik ifade edersek raporlu deli ama diğer yandan da Goncourt ödüllü kazanmış, Fransa edebiyatı tarihine geçmiş, Foucault tarafından fark edilmiş hatta onun hayranlığını kazanmış bir yazar Paul Michel. Kitabın başkarakteri, tezini Paul Michel üzerine yazan genç araştırma görevlisi bu gizemli yazara yaklaştıkça biz de okur olarak sonunun nereye bağlanacağını merak ettiğimiz bir maceraya atılıyor. Aynı zamanda romanın anlatıcısı olan ve yazarın adını bize bağışlamadığı genç İngiliz, kendini Fransız yazara adıyor. Önce tezi için profesyonelce ilerleyen bu ilişki, zamanla yazarın kendisine hayran okuruyla olan ilişkisine, oradan da çok daha tutkulu bir ilişkiye evriliyor.

Foucault gibi Fransız edebiyatına adını yazdırmış bir diğer yazar olan Flaubert, "Hayatında sıradan ve düzenli ol ki, yazılarında şiddetli ve özgün

olabilesin," demiş. Bu kitapta ise tam aksi bir yazarla karşı karşıyayız. Paul Michel, hayatında ne kadar saldırgan, uçlarda gezinen biri ve deliyse, romanlarını da o denli hesaplı ve incelikli bir ustalıkla yazıyor. Bu çelişkiye birkaç yerde değinen Patricia Duncker, yazar olarak yaşamının birçok farklı yüzü olabileceğini gösteriyor bizlere. Eşcinselliğini hiçbir zaman gizlemeyen, toplumda değer bulmuş tüm yargılara karşı provokatif bir aktivist olan Michel, eleştirmenlerce beğeni toplayan klasik üslubu ile onu tanıyanları şaşırtıyor. "Ben aptallar için yazarım!" diyen Michel, bir tek Foucault'nun, kitaplarındaki bu duru berraklığın arkasına gizlenmiş labirente kadar kendisini takip edebildiğini söylüyor. Güzel sözlerle süslü klasik hikâyelerin ardına gizlenen ustalıkli oyunbozanlığı her gözün görmemesi normal karşılanmalı. Foucault gibi bir büyük yazarın görmesiye son derece doğal...

VAROLUŞUN TAŞKINLIĞI

Kitapta delilik kavramı da önemli yer tutuyor. Paul Michel; "Büyük yazarlar, öyle ya da böyle delidir. Yazmanın kendisi gerçekliğe karşı bir şiddet eylemidir aslında," diyor. Önce "Delilik var oluşun taşkınlığıdır," açıklamasını getirip, ardından "Belki de delilik oluşumun taşkınlığıdır"da karar kılıyor.

Patricia Duncker aşka, okumanın ve yazmanın güzelliğine, deliliğe varan güçlü tutkulara sahip insanlara ve birkaç aylık bir sürecin bile bir hayatı değiştirmeye yeteceğine dair güzel bir romana imza atmış. Paul Michel'in Foucault'ya yazdığı mektuplar bölümünde, böyle bir yazarın gerçekten var olduğuna ve Foucault ile mektuplaştığına güzelce

ikna oluyorsunuz. Yirmi iki yaşındaki araştırma görevlisinin, üzerine tez yazdığı yazar uğruna yerini yurdunu bırakıp, şehir şehir onun peşinden dolması, dahası büyük bir adanmışlıkla bir daha asla unutamayacağı yazara bağlanması hiç de imkânsız gelmiyor. Kendi adıma "mockumentary" denen uydurma-belgesel türünün hayranı olarak, bu açıdan da çok başarılı ve ilham verici buldum romanı. Ayrıca roman, edebiyat eleştirmeni ve akademisyen olan Patricia Duncker'in edebiyat peşinde geçen akademik hayatından da izler taşıyor olsa gerek.

Foucault, Paul Michel'in kendisi için yazdığı, hatta uğruna yaşadığı diyebileceğimiz tek okurudur. Çünkü yazmak ve yaşamak büyük yazarlarda iç içe geçer. Foucault ölünce Paul Michel hayattan ve yazmaktan elini eteğini çeker. Ta ki tutkusuyla onu tekrar hayata döndürecek olan okuru, genç araştırma görevlisi gelip kendisini buluncaya dek. Her yazara nasip olmaz uğruna hayatını adayacağı bir okura sahip olma şansı. Paul Michel, bu şansı yakalamıştır ama Foucault'yu, yani kendisi için yazdığı yegâne okurunu kaybedince tekrar yazabilmek zordur. Fakat gene de hayatta olasılıklar tükenmez!

Foucault'yu Sayıklamak
Patricia Duncker
Çeviren: Murat Özbek
ON8 Kitap, 252 sayfa

